

Účinkuje soubor Konvergence:

Helena Mochanová – flétna
Jiří Mráz – klarinet
Viktor Mazáček, Matěj Vlk, Irena Štochlová, Ivan Ivanov j.h., Tomáš Pálka – housle
Ondřej Štochl, Angelika Boué j.h. – viola
Helena Velická, Kamil Žvak j.h., Petr Nouzovský j.h. – violoncello
Eva Hutytová, Tomáš Pálka – klavír
Dalibor Němec – bicí nástroje
Ondřej Urban, Jan Trojan – zvuková realizace
Jan Rybář – dirigent

Vstupné: 100 Kč / studenti: 50 Kč

Příští koncert sdružení KONVERGENCE je plánován na měsíc DUBEN 2008.

Blíže informace naleznete na: www.konvergence.org

Web: www.konvergence.org www.ondrejstochl.info www.tomaspalka.com

E-mail: konvergence@centrum.cz

Pokud si přejete být včas informováni o koncertech našeho sdružení a dosud vám není zasíláno upozornění v elektronické podobě, můžete nám poslat na konvergence@centrum.cz vaši e-mailovou adresu.

Tento koncert se koná díky finančním podporám:

Ministerstvo kultury ČR

Nadace Gideona Kleina

Nadace Českého Hudebního Fondu

Nadace Ochranného Svazu Autorského

Nadace Život umělce

11. 12. 2007

L'ART POUR L'ART III
vjemy a introspekce

Estetické vjemy naplňují každého z nás. Proto jsou také tím, co se stává přímo – či nepřímo, po nějakém více či méně složitém procesu – náplní hudebního díla. Tento koncert si všímá velmi tenké hranice mezi situací, kdy skladatel, ovlivněný určitým vjemem, ještě ví, že právě to, co viděl, slyšel či jinak zažil je tématem skladby, kterou píše – a mezi situací, kdy se konkrétní vjem (nebo lépe dlouhodobý stav) usadil v autorově duši tak hluboko, že sám neví, díky čemu vlastně píše právě takovou a ne jinou skladbu. Někdy se mu při práci na skladbě mnohé odhalí – potom jeho dílo získává kromě estetického rozměru ještě druhý význam. Stává se introspekcí, tedy zrcadlem, ve kterém lze vidět nejen zapomenuté a mnoha souvislostmi proměněné prožitky, ale hlavně skryté a možná někdy i nechtěné stránky své vlastní duše.

PROGRAM KONCERTU:

Tomáš Pálka: *Ponoření II (2007)*
pro klavír, vibrafon, crotaly a elektroniku

Marie Holáňová: *Netrhejte pětílístek! (2005)*
pro klavír

Michaela Plachká: *Darovals nám pokoj (2007)*
pro smyčcový oktet

Ondřej Štochl: *Tetralog (2006)*
pro sólové violoncello a elektroniku

Tristan Murail: *Treize Couleurs du Soleil Couchant (1978)*
pro komorní ansámbli

TOMÁŠ PÁLKA: PONOŘENÍ II

Básnické dílo Zdeňka Wolfa je pro mne natolik silnou inspirací, že jsem jednu báseň zhudebnil hned dvakrát. Poprvé v radiofonické kompozici, která zazní v premiéře v rámci pořadu Radioateliér ČR3 – Vltava letos v prosinci. Podruhé jsem se stejnou básní inspiroval v srpnu 2007 v rakouském Mürzzuschlagu na kompozičních kurzech.

Téma vody a její neustálé cyklické proměny, niternost a jemnost její struktury, množství zvukových podob, které všechny definují jednu a tutéž substanci..., krása, kterou objevuji v jejím vizuálním nebo zvukovém, ale rovněž metaforickém obraze, je něco, co mě dokáže neúnavně fascinovat. Voda, která je zachycena v záznamu, je zvukovým obrazem několika lokalit v Mürzzuschlagu, je jejich akustickou kulisou. Její funkce ve skladbě však nemá být popisná – výsledný obraz a význam vyrůstá z textu Volfovy básně:

*Splav
ti dělá vlasy*   *Neutopit
prosím...*

I hlas   *Pít*

má řeko

smrti

MARIE HOLÁŇOVÁ: NETRHEJTE PĚTÍLÍSTEK!

Klavírní skladbu *Netrhejte pětílístek!* jsem napsala na začátku roku 2005. Bylo to v období, kdy jsem se jako čerstvá studentka Hudební akademie múzických umění vyrovnávala s prostředím a vlivem této školy, potažmo skladatelské katedry. Řekla jsem si tehdy, že napíšu něco jen pro sebe, abych znovu našla, kdo jsem, jakou hudbu v sobě opravdu nosím, a nechala se vézt intuicí. Takto vznikl pětivětý klavírní cyklus. Dá se říci, že je to skladba programní - v jednotlivých větách jsem nechala otisk svých myšlenek.

První věta se raduje z rozmanitostí života, kterými jsem obdarována. V druhé větě si připouštím mě časté pochybnosti a váhání, zda žiji ten správný život. Prostřední, tedy třetí větu jsem věnovala

přírodě, která k mému životu neodmyslitelně patří. V ní uslyšíte zpěv ptáků. Čtvrtou větou podléhám smutku z neustálé nedokonalosti, kterou všichni trpíme a neustále nás obklopuje. Přes všechny životní disonance často narušující naši harmonii přijímám život tak, jak mi byl dán, a to je myšlenka věty poslední, a tím i vyústění celého díla, které směřuje ke smíření.

Po dokončení mé skladby jsem hledala název, který by to všechno vystihl. Nakonec jsem se rozhodla pro pětílístek jako symbol absolutního štěstí, po kterém my všichni lidé toužíme. A že se nemá trhat, znamená, že jak to pozitivní, tak negativní patří k životu. Proto by se pětivětý cyklus měl hrát od začátku až do konce, bez odtrhávání jakékoli věty.

MICHAELA PLACHKÁ: DAROVALS NÁM POKOJ

Skladba vznikla původně pro festival EuroArt pro dvě smyčcová kvarteta. Patří do stejnojmenného cyklu skladeb pro různá nástrojová obsazení. Celý cyklus reflektuje moje úvahy o různých rovinách duševního klidu. Název tedy vychází z biblického: „...bereš nám pokoj, svůj pokoj nám dáváš.“ Skladba má tři části plynoucí attacca. V první se zaměřuje na práci s barvou, je poklidná, složená ze dvou gradací. Původní melodická linka je potlačena jen na jakési kontury, ale v průběhu celé skladby se vynořují její kousky.

Kontrastní a rytmická druhá část kumuluje energii. Ta se rozplyne v poslední části, ve které leží hlavní těžiště kompozice. Navozuje právě tu koncentrovanou meditační hladinu, která je tak důležitá pro duševní pohodu a kterou ve svém životě hledám.

ONDŘEJ ŠTOCHL: TETRALOG

Nejsem autorem mnoha skladeb pro sólové nástroje a proto mi chvíli trvalo, než mi dozrála představa o skladbě pro sólové violoncello. Postupem času mě zaujala možná paralela mezi čtyřmi charakterovými typy a čtyřmi strunami. Právě violoncello v rámci svého rozsahu pokrývá všechny odstíny od flegmatického nejnižšího rejstříku až po silně cholerickou (hysterickou) nejvyšší polohu. Tetralog jsou tedy čtyři věty pro čtyři struny o čtyřech charakterových typech.

Nelze však říci, že by každá věta byla jen o jednom typu osobnosti, spíše se všechny typy prolínají celou skladbou, i když v každé části je jeden z nich vůdčí (tak je tomu ostatně u mnoha z nás). Proto lze charakterizovat jednotlivé věty následovně:

1. sangvinik, který občas – až melancholicky – podléhá svým emocím
2. flegmatik, který dovede být nervózní a (cholericky) prchlivý
3. cholerik, jehož projev má i špetičku (sangvinické) racionality
4. melancholik, který ovládán emocemi hledá stabilitu flegmatika

TRISTAN MURAIL: TREIZE COULEURS DU SOLEIL COUCHANT (Třináct barev západu slunce)

Skladba *Treize Couleurs du Soleil Couchant* je jedna z prvních kompozic, ve které Murail využívá tzv. spektrální techniky - tedy metody postupné transformace, slučování zvuků a objevování instrumentálních témbřů. S trochou nadsázky by se dalo mluvit i o jakémsi „impresionismu“. Murail sám považuje tuto skladbu za svou „nejvíce vypočítanou“ kompozici, jelikož proporce, intervaly, základní harmonie a pulsace jsou předem determinované a přesně na sebe vázané. Sám však více než o impresionismu mluví o symbolismu, jelikož prvotní inspirací byl právě západ slunce. Ve skladbě je totiž využit princip postupné transformace barev a světla, které se rychle, ale nezatelně proměňují. Autor klade vysoké nároky na hráčské techniky jednotlivých nástrojů, avšak výsledkem nemá být ukázka možností jednotlivých nástrojů, ale vytvoření jednotlých komplexních zvukových bloků za použití celého ansámblu. Murail analyzuje spektra těchto zvuků a slučuje je dohromady, čímž vznikají nové zvukové kvality. Ku příkladu v barvě 11. osciluje tón fis ve violoncellu mezi technikou hry „sul ponticello“ a „sul tasto“ a slouží jako základní tón k fragmentům harmonického spektra předestřeným flétnou a klarinetem. Celá skladba se zakládá na 13 souzvucích (barvách), které jsou nejčastěji vyjádřeny flétnou a klarinetem a organizovány podle křivky, jež začíná na středě (poloviční jas), graduje do nejjasnějšího bodu (barva 6. – velmi malé intervaly) a upadá ke konci skladby k širokým a hlubokým intervalům, kde odeznívá ve zvuku připomínající vyzvánění umíračku.